

Izhaja vsak delavnik popoldne

CENE PO POŠTI:

za celo leto K 144—
za pol leta K 72—

NOVICAS

Oredništvo in upravnništvo v Koperjevi ulici št. 6 — Telefon
uredništva št. 50 — Telefon
— upravnništva št. 528 —

CENE PO POŠTI:

za četrt leta K 36—
za en mesec K 12—

V UPRAVI STANE MESEČNO K 10—

DELA VSKI LIST

POSAMEZNA ŠTEVILKA 60 VIN.

Protić razbija radikalno-demokratsko vladno večino.

Belgrad, 12. aprila. »Balkan« priobčujo izjavo Stojana Protića, v kateri pravi, da se ne namerava umakniti iz političnega življenja. — V parlamentarnih krogih se razširja vest, da snuje Protić nov klub, v katerega vstopita Nastas Petrović, Momčilo Ivanić in še nekaj drugih radikalnih poslancev, razen tega pa 12 muslimanskih poslancev iz Južne Srbije. Protićev klub bo štel najmanj 20 poslancev.

Belgrad, 13. aprila. (Izvirno.) Včeraj je obdržal radikalni klub sejo, ki so se je vdeležili tudi ministri. Na njej se je razpravljalo o koraku Stojana Protića in Ivanića. Seja je bila

zelo burna. Z večino glasov je bilo sklenjeno, da se posl. Ivanić izključi iz kluba, glede Protića pa se počaka na odločitev verifikacijskega odbora. — Sodeč po razpoloženju, je sigurno, da bo v radikalnem klubu prišlo do razcepljenja. Sodi se, da bo imel Stojan Protić čez 40 poslancev v svojem klubu.

Belgrad, 13. aprila. (Izv.) Včeraj bi imel verifikacijski odbor reševati vprašanje Protićevega mandata. Toda radi nesklepnosti se seja ni mogla vršiti in je preložena na danes. — V političnih krogih se govori, da bo Protić svojo izjavo, da odstopi kot poslanec, preklical.

Ali je Slovenija pasivna?

Številke kličejo!

Pogostoma so se čuli javni in prikriti očitki in pritožbe, češ, vi Slovenci ste nezadovoljen element, zahtevate vedno od države pripomočkov, ko vas vendar država tako velikodušno čez mero podpira.

V koliko je ta trditev resnična, naj služijo podatki iz državnega proračuna za leto 1920/21.

Te podatke je treba deliti: 1. Dohodki celokupne države v eni vsoti brez diferenciranja po raznih pokrajinah. 2. Dohodke, katere plačuje samo Slovenija. Take dohodke plačujejo tudi druge pokrajine, ti pa ne pridejo za naš račun v poštev. Za nas se merodajni le dohodki slovenske pokrajine »Slovenija«. Ti dohodki niso vsleti med dohodek celokupne države pod št. 1. 3. Vsaka pokrajina ima torej svoj delež na teh dohodkih celokupne države pod št. 1, torej tudi Slovenija. 4. Izdatki, ki se tičejo celokupne države (krona, parlament, splošni državni dolg, državni svet, ministrski svet, pisarna redova, kabinetska pisarna, podpora invalidom, štampanje novčanic). 5. Izdatki za posamezne centrale (ministrstva), katere plačuje država, torej tudi Slovenija od svojih davkov. 6. Izdatki, ki so v proračunu za Slovenijo namenjeni.

I. Dohodki celokupne države so sledeči: 1. carina 402,350.000 dinarjev, 2. trošarina 129,340.000 dinarjev, 3. dobit na novcu 90,000.000 dinarjev, 4. davek na poslovnem prometu 400,000.000 dinarjev, 5. pomorska uprava 611.000 dinarjev.

Od teh dohodkov lahko popolnoma mirno računamo, da odpada od carine in od davka na poslovnem prometu na Slovenijo $\frac{1}{4}$, od trošarine, od dobitka na novcu pa $\frac{1}{16}$, od pomorske uprave nič.

II. Dohodki, katere samo Slovenija plačuje, so sledeči (druge pokrajine ne pridejo v poštev): 1. direktni davki z državnimi pribitki 378,907.000 kron; 2. neposredni davki, pristojbine, takse 54,873.350 kron; 3. monopoli (tobak, petrolej, vžigalice, cigaretni papir) 522,863.200 kron; 4. železnice 45,846.000 kron; 5. pošta, telefon, telegraf, čerkovni urad 60,713.000 kron; 6. domene, šume, rudniki 180,533.950 kron; 7. toplice 3,367.584 kron; 8. najemnina vojašnice v Ljubljani 288.000 kron; 9. razni dohodki (kazni, bolnice, šolnina, upravne pristojbine itd.) 12,618.483 kron; 10. kapitali in fondi 10,763.114 K. Skupaj 1.298,869.451 kron. K temu še delež Slovenije na carini ($\frac{1}{4}$) 400,000.000 kron, delež Slovenije na trošarini ($\frac{1}{16}$) 40,000.000 kron, delež Slovenije na dobitku od novca ($\frac{1}{16}$) 26,000.000 kron, delež Slovenije na poslovnem prometu ($\frac{1}{4}$) 400,000.000 kron. Skupni državni dohodki iz Slovenije znašajo torej 2.164,869.451 kron (dve milijardi 164 milijonov 869 tisoč 451 kron).

III. Izdatki, ki zadenejo celo državo so: 1. krona, parlament, splošni državni dolg, državni svet, ministrski svet, kabinetska in pisarna redova, invalidske podpore, štampanje novca 426,529.163 dinarjev; 2. zunanje ministrstvo 9,271.880 dinarjev; 3. ministrstvo vojne in morna-

rice 1.155,076.560 dinarjev; 4. ministrstvo saobračaja 132,778.129 dinarjev in še zraven 847,787.032 kron; 5. prehrana in obnove 25,245.030 dinarjev; 6. agrarna reforma 43,870.242 dinarjev; 7. ministrstvo za konstituantno 454.038 dinarjev; 8. rezerve 20,000.000 dinarjev; 9. justično ministrstvo samo centr. uprava 2,144.000 dinarjev; 10. naučno ministrstvo samo centr. uprava 5,322.000 dinarjev; 11. kultus ministrstvo, samo centr. uprava 772.000 dinarjev; 12. notranje ministrstvo, samo centr. uprava 6,782.000 dinarjev; 13. ministrstvo narodnega zdravja, samo centr. uprava 11,873.000 dinarjev; 14. finančno ministrstvo, samo centr. uprava 23,092.000 dinarjev; 15. ministrstvo za javna dela, samo centr. uprava 2,630.000 dinarjev; 16. ministrstvo pošte, telegrafa, samo centr. uprava 2,404.000 dinarjev; 17. ministrstvo za poljedelstvo, samo centr. uprava 1,144.000 dinarjev; 18. ministr. za šume in rude 534.000 dinarjev; 19. ministr. za trgovino in obrt, samo centr. uprava 5,031.000 dinarjev; 20. ministr. za socialno skrbstvo, samo centr. uprava 7,696.000 dinarjev; skupaj 1.882,949.042 din. ali 7.531,696.168 kron, prištevisi izdatki ministrstva saobračaja 847,787.032 kron; skupaj 8.379,483.200 kron.

Ako računamo, da ima Jugoslavija $13\frac{1}{2}$ milijonov prebivalcev, Slovenija 900 tisoč, pride od teh državnih izdatkov $\frac{1}{11}$ na Slovenijo — okroglo 598,535.000 kron.

IV. Izdatki, ki so samo za Slovenijo namenjeni, in niso v državnih izdatkih pod III. zaračunjeni, so: 1. Dolgovi (obresti, amortizacija) 9,075.482 kron; 2. civilne in vojaške penzije 11,277.604 kron; 3. draginske doklade 185,000.000 kron; 4. Koroska 5,000.000 kron; 5. begunci 8,000.000 kron; 6. likvidacijska komisija 647.000 kron; 7. justica 14,466.707 kron; 8. šolstvo 76,102.264 kron; 9. kultus 3,673.062 kron; 10. notranje zadeve 18,765.987 kron; 11. zdravstvo 35,188.334 kron; 12. finance 238,169.312 kron; 13. javna dela 32,590.853 kron; 14. pošta, telegraf, telefon 23,003.062 kron; 15. poljedelstvo 19,912.148 kron; 16. rudarstvo, šume 117,193.912 kron; 17. trgovina, obrt 2,881.890 kron; 18. socialna preskrba 33,846.679 K; skupaj 834,794.426 kron. Prištevisi $\frac{1}{11}$ delež Slovenije od skupnih državnih izdatkov 598,535.000 K, dobimo skupno vsoto izdatkov za Slovenijo, 1.433,329.426 kron.

Končni račun se tedaj glasi: Dohodki države iz Slovenije 2.164,869.451 kron; izdatki države za Slovenijo 1.433,329.426 K. Država računa torej iz Slovenije prebitka 731,540.025 kron.

Ali je po teh računih Slovenija pasivna?

Za vsako osebo v Sloveniji se računa od dojenčka naprej, brez občinskih in drugih davkov, samo na državnih davkih 2.400 kron letno.

Te številke kličejo glasneje ko vse drugo po avtonomiji slovenskega ozemlja!

Velikanski gozdni požar v Bohinju.

Milijonska škoda.

Ljubljana, 13. aprila.

Iz Bohinja so dospela točnejša in obširna poročila o velikanskem požaru v Soteski v bohinjski dolini: V ponedeljek ob 3. uri popoldne je na dosedaj nepojasnen način pričelo goreti na žagah verskega zaklada. Te žage ima v najemu konzorcij lesnih trgovcev: Franc Dolenc iz Škofje Loke, Jakob Pogačnik iz Podnarja in tvrška Arnež iz Jesenja. Ti so namreč prevzeli podjetje v najem za izrabo gozdnega bogastva. Okoli žag so bili nakopičeni veliki skladi najfinejšega lesa in hlobov. Požar se je z veliko naglico razširil. Na lice mesta so takoj prihiteli požarne brambe iz Bohinjske Bele, Bleda, Rečice in Bohinjske Bistrice. Te štiri požarne brambe ob vsej svoji požrtvovalnosti in pomoči od domačega prebivalstva pa niso mogle obvladati silnega ognja in biti kos divjemu elementu s svojimi malimi brizgalnicami. Poleg tega jih je ovirala tudi velikanska vročina, ki se je širila od požarišča. Tekom popoldneva v ponedeljek je požar vpepelil obe žagi in skladišča najfinejšega rezanega lesa ter kupe hlobov. Rešili so le nekaj hlobov, ki so bili na postaji. Požar se

je razširil tja do savskega mostu.

Kako močan je bil plamen, se vidi po tem, da so zgoreli celo hlobo in les, ki se je nahajal v vodi. Zrjavica in iskre, ki so švigale visoko v zrak, so zanesle ogenj tudi v bližnje gozdove.

GOZDOVI GORE.

Proti večeru so pričeli goreti gozdovi na več krajih. Plamen se je tukaj z velikansko naglico razširil. Grozen je bil pogled na Jelovico, ki je bila en sam velikanski pamen. Vsa Boh. Bistrica je bila razsvetljena kot ob belem dnevu. Zvečer so potem telefonirali v Ljubljano po pomoč. In šele sinoči je prišlo 145 vojakov s častniki, ki so takoj pričeli z rešilno akcijo. Ko to pišemo, požar še vedno traja.

ŠKODA.

Lesni trgovci cenijo škodo na milijone. Le na najboljšem narezanem lesu znaša 4 milijone. Upeljena posledja in žage: 2 milijona. Škoda pogorelih gozdov pa 10 milijonov. Najbolj je prizadet verski zaklad in pa lesni trgovci. Hudo je tudi prizadet prebivalstvo, ki je nad to grozno nesrečo popolnoma obupano in nujno prosi pomoči.

„Obznana“.

V soboto je bila v parlamentu razprava in glasovanje o znani obznani, ki jo je Vesničeva vlada naperila proti komunistom. Kaj je obznana? Veliko smo že pisali o tem in poslanci Ljudske stranke so v parlamentu ostro nastopali proti tej demokratski iznajdbi. »Obznana« je tisti znani razglas Vesničeve vlade, s katerim je bila razpuščena komunistična organizacija po celi državi in zatrti komunistični časopisje. Ta »obznana« je bila naperjena proti komunistom, je pa bila pripravljena tudi zoper druge opozicijske stranke. Naše mnenje je v tem oziru bilo in je:

Če se kdo pregreši kaj proti postavam naj se kaznuje, saj imamo na razpolago zakone in sodišča. Toda še do danes se vlada ni potrudila, da bi bila »zločince« tirala pred sodišče, kjer naj se dokaže njihova krivda ali nedolžnost. Zato smo bolj ko kdaj prej uverjeni, da je »Obznana« le cin politične samovoljnosti in nasilstva vlade proti nasprotni politični organizaciji. To pa je za ureditev pravnih razmer v pravni državi naravnost nemogoče sredstvo. Vsled tega smo bili in smo z vso odločnostjo nasprotniki »Obznane«. V istem smislu so svoje stališče poudarjali vedno tudi poslanci Ljudske stranke v parlamentu in v soboto glasovali proti »Obznani«.

Zgodilo pa se je, da so demokratski listi prinesli o sobotni seji in o glasovanju naravnost potvorbena poročila. Dokler smo brali le ljubljansko »Jutro«, ki je poročalo, da so poslanci Ljudske stranke glasovali za obznano in za vlado, smo mislili, da gre tu le za pomoto. Toda tudi zagrebški in belgradski demokratski listi so poročali na dolgo in široko ter z velikimi črkami, da so poslanci Ljudske stranke glasovali za obznano. Tedaj smo uvideli, da tu ne gre za pomoto, marveč, da se je zgodilo veliko politično sleparstvo. Demokratski listi, ki jih je sram svoje policajdemokratske vloge, so hoteli javnost namenoma varati, češ, saj so tudi druge stranke za obznano. Zato moramo ugotoviti to grdo in nemoralno postopanje v poročanju liberalnih listov, ker je dognana resnica, da so poslanci Jugoslovanskega kluba, ki so ostali v Belgradu, v smislu svojih sklepov, izjav ter pravice glasovali zoper nasilno in samovoljno obznano.

Komunisti, ki bi po svojih poslancih morali biti nekoliko bolje informirani o političnem položaju, pa očitno zajemljejo svoje informacije iz »Jutra«. Le na ta način si moremo razlagati, da so pričeli ponekod gonjo proti krščanskim socialcem, češ da so njihovi poslanci glasovali za nasilno in izjemno odredbo kapitalistične vlade. S posebno vneto pa so se lotili tega »dela« socialdemokratski »trabanti« gospoda Antona Kristana. Tem poslednjim se ne čudimo, ker vemo, da je njim »Jutro« bližje ko socializem. Vznemirja pa nas ta zadeva prav nič, in na »ogorčenje« ki je zrastle na demokratski laži, nič ne damo.

Mi vemo, da so poslanci, ki zastopajo naš program, glasovali proti izjemni naredbi, ki je bila naperjena zoper komuniste, da pa so socialdemokrati, ki so v zlahti s policajdemokrati od »Jutra«, glasovali za izjemen zakon zoper katoliško cerkev.

Socialdemokracija je v tem boju igrala zelo nečedno vlogo. Kaj jo briga načelo socializma, ki ga je poudaril sam »Naprej«, ko je pisal, da je za socialisti »kancel-paragraf« ravno tako nesprijemljiv kakor »Obznana«! Kaj jih briga mnenje svojih najboljših mož, med katerih štejemo tudi Alb. Prepeluha. List »Autonomist«, ki ga on izdaja, je zapisal v svoji 1. številki:

»V isto kategorijo zatiranja svohode kakor »Obznana« spada tudi kancelparagraf... Naše mnenje je, da vere tudi kancelparagraf ne bo ubil, tudi duhovniške agitacije ne bo preprečil, pač pa označuje njegove zagovornike za jako nesvobodoljubne in nedemokratske ljudi.«

Poslanci Ljudske stranke so glasovali proti »Obznani« kakor so glasovali proti kancelparagrafu, ker po svojem programu morajo štiti svobodo in pravico, socialdemokracija pa o svobodi le govori, glasuje pa za policajdemokrate.

Poglavje o »Obznani« je za nas spričevalo doslednosti in močnatosti, za socialdemokracijo pa spričevalo neodkritosti in politične prodanosti kapitalistični buržuaziji.

V obrambo istrskih Jugoslovancev.

Belgrad, 13. aprila. (Izv.) Poslanci vseh parlamentarnih klubov so vložili na ministra predsednika in ministra zunanjih zadev interpelacijo o preganjanju našega življa v Istri in zahtevali, da takoj podvzame energične korake v obrambo našega ljudstva.

Zveza krščanskih rudarjev.

Mednarodni kongres krščanskih rudarjev v Solnogradu se je sešel 10. t. m., kakor smo že kratko poročali. Glavni namen kongresa je sprejeti potrebne sklepe in izvršiti priprave za ustanovitv mednarodne krščanske rudarske zveze. Na kongresu so zastopane: Nemčija po državnem poslanu Imbuschu, predsedniku Zveze krščanskih rudarjev, ki šteje 170.000 članov in osmih drugih delegatih, Francija, Belgija, Holandska in Avstrija; krščanske organizacije v Šleziji, Poljski, na Ogrskem, Češkoslovaškem, v Italiji in Jugoslaviji so poslale pozdrave in izjave solidarnosti.

Kongres je otvoril posl. Imbusch, ki je med drugim rekel: Nikoli niso bile krščanske strokovne organizacije potrebnejše nego so sedaj, samo one morejo zadržati povzdigo delavskega stanu. Socialna demokracija je za to povzdigo malo storila, pač pa je pripravila tla boljševizmu. Krščanska strokovna gibanja se je obneslo in pokazalo, da je kos najhujšim

Železničarjem alkohol prepovedan.

LDU Belgrad, 12. aprila. (ZNU) Ministrstvo za narodno zdravstvo izdeluje načrt zakona, s katerim se vsem železničarjem v času, ko vrše službo, prepovedujejo alkoholne pijače.

DANAŠNJA PREDBORZA.

Zagreb, 13. aprila. (Izv.) Današnja predborza notira sledeče kurze: Dunaj 24.10 (blago; tendenca slaba); Italija 640 (denar, tendenca čvrsta); Berlin 231; Praga 195.50 (tendenca čvrsta). Newyork 142, dolarji 138.50 (tendenca slaba); Pariz 10.16, London 560.

viharjem, samo ono mora rešiti Evropo in kulturo pred polomom. Stotisoči že stoje v našem taboru, poslej moramo polegati za seboj milijone, da se združimo v delu za obnovo Evrope.

Za Imbuschem je pozdravil kongres solnograški župan Preis, ki je rekel med drugim: Obnova je delo, delo pa plemeniti moža in bo prenovilo svet.

Za predsednika kongresa je bil izvoljen posl. Imbusch.

Demonstracija radi davkov.

Okoli poldne se je včeraj zbralo pred poslopijem delegacije finančnega ministrstva kakih 200 ljubljanskih obrtnikov in trgovcev, zanimivo je, da so prevladovali vojni dobičkarji. V zadnjih dneh je nastalo v obrtniških in trgovskih krogih veliko razburjenje zaradi previsoke odmere davka na vojne dobičke. Umestni in upravičeni so vsi protesti malega obrtnika in malega trgovca, katerima je naložila davčna oblast previsoka davčna bremena in predpisala velik davek na vojni dobiček. Upravičeno je torej protestno gibanje malega obrtnika proti tem davčnim bremenom, kajti ogrožajo njegov obstanek. To gibanje pa skušajo izrabiti v svoje sebične namene nekateri znani veletržniki in veleizvozniki, kar je drastično pokazal protestni shod v »Narodnem domu«, kjer so se rinili v ospredje razni gospodje à la Ilija Predović in Seydl. Nizji ljubljanski obrtniki so odkrito izražali svoje nezadovoljstvo nad takimi »protestanti«, osobito so bili nezadovoljni nad deputacijo, ki je po shodu odšla k delegatu dr. Šavniku.

Javnost mora sicer z vso odločnostjo podpirati upravičeno in v spomenici na delegata označeno zahtevo obrtnikov po zopetni uvedbi cenilnih komisij, obstoječih iz zastopnikov organizacij, ki edini zamorejo pravično oceniti gnotni položaj vsakega obrtnika; ne more pa prenesti mirno, da bi to gibanje služilo raznim vojnim dobičkarjem.

Delegat dr. Šavnik je zbranim »demonstrantom« izjavil, da bo skušal ustreči zahtevam obrtnikov, zlasti bo deloval na to, da se zopet vzpostavijo cenilne komisije, obenem je pozval vse one, ki so dobili predpisan davek na vojne dobičke in mislijo, da je previsoko odmerjen, da naj vložijo primerno vlogo na delegacijo proti odmeri.

Zulšane poštne pristojbine.

LDU Belgrad, 12. aprila. (ZNU) Po podatkih, zbranih v finančnem ministrstvu, znašajo vsi dohodki pošt v kraljevini komaj 40 milijonov dinarjev, dočim so izdatki, v katerih pa niso vračunane draginske doklade za poštne osebe, dvakrat večji. Ker se je tudi material v tem letu podražil, bi se v tem letu pokazal še mnogo večji deficit. Zato je poštno ministrstvo sklenilo, da od 1. maja t. l. zviša pristojbine

na vse vrste poštne službe za notranji promet, kakor sledi:

Za pisma v lokalnem in daljnem prometu se plača do 20 g 50 par, za vsakih nadaljnjih 20 g ali del istih še 25 par. Za odprte dopisnice 25 par, za dopisnice z plačanim odgovorom 50 par. Za tiskovine do 50 g 10 par, za v zorce blaga do 50 g 10 par, najmanj pa 20 par. Največja teža sme biti 500 g. Za poslovne papirje se plača za 50 g 10 par, najmanj pa 50 par. Tiskovine, vzorci blaga in poslovni papirji se smejo združiti v eno pošiljatev. V tem primeru znaša pristojbina za 50 g 10 par, najmanj pa 20 par. Neplačane in ne zadosti plačane pismene pošiljatev ostanejo neizpremenjene, t. j. zanje se plača dvojna pristojbina. Vse dosedaj navedene pošiljatev morejo biti tudi priporočene. Za priporočeno se plača en dinar. Ta taksa se mora plačati pri oddaji pošiljatev. Pristojbina za pisma z označeno vrednostjo se lahko plača ali kakor pristojbina za priporočena pisma po teži, ali pa po vrednosti. V drugem primeru se plača za vrednost do 100 dinarjev 50 par, od 101 do 500 dinarjev 1 dinar, od 500 do 1000 dinarjev 2 dinarja, dalje pa za vsak del te vrednosti še 1 dinar. Za avizo se plača 20 par. Ako se pošiljatev glasi za kraj, v katerem se pošiljatev dostavlja na dom, se plača za dostavitev na dom 1 dinar. Za pakete se plača pristojbina po teži in po vrednosti. Po teži se plača za paket do 5 kg 5 dinarjev, od 5 do 10 kg 10 dinarjev, od 10 do 15 kg 15 dinarjev, od 15 do 20 kg 20 dinarjev. Po vrednosti se plača do 100 dinarjev 50 par, od 100 do 500 dinarjev 1 dinar, od 500 do 1000 dinarjev 2 dinarja. Največja teža sme biti 20 kg, največja vrednost 1000 dinarjev. Za denarne pošiljatev (denar in vrednostne papirje), ako so zaviti v paket, se plača pristojbina po teži in vrednosti. Ako vrednost ne presega 1000 dinarjev, je pristojbina enaka pristojbini navadnih paketov. Ako pa prekorači 1000 dinarjev, se plača za vsakih 1000 dinarjev še 1 dinar. Za velike pakete se plača dvojna pristojbina po teži. V krajih, kjer se pošiljatev dostavlja na dom, se plača za dostavitev 2 dinarja, tam pa, kjer prebivalstvo hodi samo na pošto po pošiljatev, se plača 20 par za avizo. Vse te pristojbine se morajo plačati pri oddaji paketa. Z eno poštno nakaznico se sme poslati največ 1000 dinarjev ter se plača do 25 dinarjev 50 par, od 25 do 50 dinarjev 80 par, od 50 do 100 dinarjev 1 dinar, od 100 do 300 dinarjev 1½ dinarja, od 300 do 500 dinarjev 2 dinarja, od 500 do 1000 dinarjev 3 dinarje. Za dostavitev na dom se plača za vsakih 50 dinarjev 20 par. Za povratni recept se plača pristojbina 1 dinar.

Politični dogodki.

— Konstituenta, 12. t. m. se je vršila seja načelnikov parlamentarnih klubov, na kateri so se posvetovali glede generalne razprave o ustavi v konstituenti. Vlada hoče, da se glavna razprava zaključi do 1. maja, nakar bi se začela podrobna razprava. Pri glavni razpravi bo govorilo nad

20 govornikov. V jutrišnji seji bo konstituenta volila tretjega podpredsednika, ki bo menda slovenski samostojnež Ivan Urek.

— Protidržavni elementi na delu! — Minolo nedeljo dopoldne je sklicala demokratska stranka v Narodnem domu v Ljubljani shod, na katerem so protestirali proti previsoki odmeri davkov. Govorili so Reissner, Franchetti, Windischer in drugi — vsi proti davkom. V tem smislu so sprejeli tudi resolucijo. Ker demokrati že dolgo proglašajo vsakega, ki se pritožuje nad previsoko odmerjenimi davki ali nad čemerkoli drugim v državi, pa proglašajo za protidržavnega hujšaka in izdajalca, je po gornjem shodu jasno, da so sedaj tudi oni šli med protidržavne elemente. Kaj bo sedaj?

— Naš proračun. V finančnem ministrstvu je končano delo, s katerim se je proračun trgovskega ministrstva reducirala za 30 milijonov dinarjev. V proračunu prometnega ministrstva so predvideni veliki krediti za zboljšanje celokupnega prometa v državi. V finančnem ministrstvu menijo, naj se nove zgradbe financirajo s posojili in da naj se v proračun ustavijo samo anuitete za ta posojila.

— Novo mesto. Politični odbor Ljudske stranke za novomeško okolico vabi svoje zaupnike k sestanku, ki bo v torek dne 19. aprila ob 10. uri dopold. v Rokodelskem domu. — Uvažujte važnost predstojajočih občinskih volitev in pridite vsi prav zanesljivo.

Dnevni dogodki.

— Plače profesorjev trgovskih šol. Gospodarsko-finančni odbor ministrov je potrdil sklep ministrstva za trgovino in industrijo, da se plače profesorjev vseh trgovskih šol v državi značijo s plačami profesorjev srednjih šol.

— Kolekovanje vlog. Ker na zunanje ministrstvo prihajajo vloge, ki niso zadostno kolekované, je notranje ministrstvo naročilo podrejenim oblastem, naj vlog, ki so nedostavno kolekované, sploh ne sprejemajo in ne pošiljajo dalje. Pristojbina za vse vloge znaša 7 dinarjev, od tega 2 dinarja za prošnjo in 5 dinarjev za rešitev. Na to se javnost uradno opozarja.

— Varnost ob meji. V Potoku pri Sorici pred vojsko ljudje niso niti hiš zapirali, kadar so šli na delo, toda o tatvinah ni bilo nič čuti. Zdaj je pa drugače. To je britko občutila kočarica Marija Freljih iz Potoka št. 4. Ko je šla 5. t. m. na delo, je pustila hišo odprto. To priliko je pa porabil neznani tat; najbrže kak tihotapec, kateri se je priplazil iz gozda, ukradel Freljehovi obleke in čevlje v vrednosti 2230 K in izginil v gozdu.

— Vlom v Goricah. Zločinci so vlomili v skladišče trgovca Franc Dolenca v Goricah in odnesli slanino v vrednosti 1344 K. Ko so nameravali iz skladišča vlomiti še v Dolenčevo trgovino, so jih zapazili in prepočili.

— S samokresom ranil je 21. februarja letos Albin Hlebs v Zgornji Hrušici Antona Hočevarja in mu poškodoval levo

nogo. Hlebs je prišel z več fanti pred Hočevarjevo hišo izzivat in zmerjat domače fante. Ko jih je hotel Hočevar s palico nagnati, je streljal Hlebs na Hočevarja. Deželno sodišče je obsodilo za to Hlebsa na 3 tedne zapora.

Ljubljanski dogodki.

— Če lesni trgovec kupčuje s karfiolo, doživi izgubo. Gospod J. A. je spreten in dober trgovec z lesom. Slišal je, da se do-sežejo lesni dobički tudi pri karfioli. Naročil je cel vagon karfiolo in jo razprodal po dnevni ceni, zaračunal pa ni carine in prevoznine in je imel veliko škodo, katero je nameraval naknadno prevaliti na kupce, ki so se mu sodnijsko uprli. Gosp. J. A. je pravdo izgubil. Izgube ima do 10.000 krfon.

— Ker sta nagovarjala k tatvini, sta bila obsojena Marija Koren na 4 tedne ječe, Josip Koren pa na 5 dni zapora. Oba sta z Glinca.

— Vojška begunca. Od I. čete II. bat. 40 pp. v Ljubljani sta včeraj pobegnili dva vojaka-muslima: redova Ekrem Mehmed Alić in Redjo Jusić.

— Ukradenno perilo. Ivani Mrkun na Privozu št. 8 je bilo z dvorišča ukradeno mokrsko perilo, vredno 700 K.

— Tatvina na Friskovcu. Za juriste kazenskega prava vrlo zanimiv slučaj tatvine. Skozi »odprto« okno je zlezal neki neznan človek v »zaklenjeno« stanovanje železniškega uradnika Boštjana Čenčurja v vili »Fanie« na Friskovcu in odnesel z obehalka na »zaprtih« vratih viseč 1000 K vreden suknjič — zopet skozi »odprto« okno.

— Tatvina perila. Delavcu Antonu Koprivcu v Rožni dolini je bila ukradena velika množina raznega perila v skupni vrednosti 3600 K. Tatu policija ne more izslediti. Najbrže je tat vse perilo prodal kakemu bosanskemu nakupovalcu, ki pogosto prihaja v Ljubljano po staro obleko in perilo.

Naša društva.

— Glasbena Matica. V sredo, dne 27. aprila t. l. ob 8. uri zvečer se vrši v pevski dvorani Glasbene Matice izredni občni zbor z dnevnim redom: Podržavljenje konservatorija in šole Glasbene Matice. Radi važnosti dnevnega reda prosi odbor polnoštevilne udeležbe.

Odgovorni urednik Anton Marinček.

Izdaja konzorcij »Novega časa«.

Tiska jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.

Mesečno sobo išče gospodična. Ponudbe na upravo tega lista.

Gradbeno podjetje
ing. Duklč
LJUBLJANA, Resljeva cesta 9.
se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela.

R. Bulwer:

Poslednji dnevi u Pompejih.

Jona pa ni nehala obžalovati njegove od-tujenosti, ki jo je sedaj pripisovala zahtevkom in dolžnostim njegovega strogega stanu. Pogosto je ob vseh svetlih nadah in naklonjenosti do svojega ženina razmišljala o pre-godaj nagubanem čelu svojega brata, o njegovi ustnicah brez smehljaja, o njegovi sklju-čenosti postavi, in je vzdihovala, ob misli, da je vslužnost bogovom mogla tako močno obsenčiti ono zemljo, ki so jo ustvarili bogovi.

Ko pa jo je ta dan obiskal, je njegov obraz prevelik nek čuden mir, v upadenih nje-govih očeh je odseval bolj pokojen, umerjen izraz, kakor ga že leta ni opazila. To navidezno izboljšanje je bilo samo trenutno — bil je lažen mir, ki ga je najmanjša sapica mogla vzrušiti.

»Bogovi naj te blagoslovijo, brat moj!« je rekla in ga objela.

»Bogovi! Ne govori tako nedoločno; ne-mara je samo en Bog!«

»Brat!«

»Kaj pa, če je vzvišena nazarenska vera resnična? Kaj, če je Bog vladar — eden — nedeljiv — sam? Kaj, če so vsa ta mnoga, neštevilna božanstva, ki njih oltarji polnijo zemljo, zgolj zli duhovi, ki nas skušajo od-vrtniti od prave vere? Tako utegne biti, Jona!«

»Oj, ali moremo to verjeti? In, če bi verjeli, ali ne bi bila to žalostna vera?« je odgovorila Napolitanka. »Kakor Ves ta lepi svet naj bo zgolj človek, gore in vode naj bodo brez čara svojih vil, one bujnosti vere, ki dela vse božanstveno, ki posvečuje najpre-prostejše evetlice, ki nosi nebeško suštenje v najrahljejši sapici — to hočeš tajiti in na-rediti zemljo zgolj ilovico in prah? Ne, Ape-cid, vse ono, kar je najsvetlejšega v naših srcih, je ravno ona vernost, ki oživlja vse-mirje z bogovi.«

Jona je odgovorila, kakor bi pač odgovoril vsakdo, ki je veroval v poezijo starega baje-slovja. Po tem odgovoru lahko sklepamo, ka-ko hud in trdovraten je bil boj, ki ga je ime-lo krščanstvo pretrpeti med pogani. Tisto než-no praznovanje ni bilo nikdar tiho, molčeče, vsako, tudi najbolj vsakdanje dejanje njihove-ga življenja, je bilo prepleteno z njim, je bilo del življenja samega kakor so cvetlice del tir-za.* Ob vsakem najneznačajnejšem dogodku so

* Z ršljanom, trto, cveticami ovita Ba-hova palica.

se zalekali h kakemu bogu; pred vsako kupcio vina so opravili pitno daritev, celo kate cvetja ob njihovih pragih so bile posvečene božan-stvu, in isti njihovi predniki so jim postali sveti in so kot Lari (domači bogovi) vladali nad njihovim ognjiščem in vežo. Ta vera je bila tako vkoreninjena in bujna med njimi, da še dandanes v tistih krajih ni bilo mogoče docela iztrebiti poganstva.

Pa to praznovanje ni bilo prvim kristja-nom predmet zaničevanja, ampak groze. Oni niso mirno in skeptično kakor poganski mo-drijani verjeli, da so bili bogovi izmišljotine svečenikov, pa tudi ne kot preprosto ljudstvo, da so bili v medli luči zgodovine umrjoči ka-kor oni sami. Prvim kristjanom so bila pogan-ska božanstva zli duhovi.

Apecid še ni na zunaj vzprejel krščanske vere, bil je pa prav blizu tege. Bil je že de-ležen Olintovih nauk in si je že predstavljal, da je bila bujna domišljija poganov navdih-nenje glavnega sovražnika človeštva. Nedožni in naravni Jonin odgovor ga je pretresel. In odgovoril je hitro in silno, a tako zmedeno, da se je Jona bolj bala za njegovo pamet ka-kor njegove silnosti.

»Oj, brat moj,« je dejala, »te tvoje trde dolžnosti so ti celo pamet omajale. Stopi k meni, Apecid, brat moj, podaj mi roko, daj da ti obrišem pot s čela; ne grajaj me, jaz te ne razumem, in pomisli samo, da te Jona ni mogla žaliti.«

»Jona,« je rekel Apecid, stopil bliže k

njej in jo nežno motril, »ali morem misliti, da je ta lepa postava, to dobro srce lahko obso-jeno v večno trpljenje?«

»Dii meliora! Bogovi naj obvarujejo!« je rekla Jona z običajnimi besedami, s katerimi so njeni sodobniki mislili, da lahko obvarujejo slabo znamenje.

Te besede, še bolj pa praznovanje, ki so ga pomenile, so ranile Apecidovo uho. Zamr-mral je sam pri sebi, vstal, se obrnil od sobe, nato pa je sredi pota obstal, resnobno pogledal na Jono in iztegnil roke.

Jona je radostno pohitela k njemu, on pa jo je resnobno poljubil in rekel:

»Zdravstvuj, sestra, kadar se prihodnjič snideva, si mi lahko toliko kot nič; sprejmi toraj ta objem, poln vseh onih nežnih spomi-nov otroških let, ko sva imela isto vero in na-do, iste nazore, šege, cilje. Ampak sedaj se morajo te vezi pretrgati.«

In s temi čudnimi besedami je zapustil hišo.

Taka je bila v resnici največja in najhujša izkušnja prvih kristjanov: njihovo izpreobrne-nje jih je ločilo od največnejših vezi. Niso se mogli družiti z ljudmi, kojih najnavadnejša de-janja, najnavadnejše govorjenje je bilo prepo-jeno s poganstvom. Zglašali so se ob blago-slovu ljubezni; zakaj njihovim ušesom je bila izgovorjena z imenom hudobnega duha. Ta njihova nesreča pa je bila njihova moč; ako jih je ločila od ostalega sveta, jih je toliko bolj združevala med seboj. Bili so ljudje iz železa!

Glavk je našel Jono vso objokano. Ker si je že lastil prijetno pravico tolažbe, je izvedel od nje ves njen pogovor z bratom; po njenem zmedenem pripovedovanju njegovega govorje-nja pa, ki je bilo samo zmedeno za vsakogar, ki ni bil pripravljen nanj, ni mogel, prav ka-kor Jona, doznati, kakšen namen ali pomen so imele Apecidove besede.

»Ali si kdaj kaj slišal,« je vprašala, »o ti-sti novi verski družbi Nazarencov, ki je brat o njej govoril?«

»Precejkrat sem slišal o njenih privržen-

cih,« je odvrnil Glavk, »ampak o njihovih pra-vih verskih resnicah ne vem drugega, kakor da se vidi, da je v njihovih naukih nekaj nad-naravno otožnega in ostrega. Oni žive ločeni od drugih ljudi, se delajo, kakor da bi jih celo naša preprosta vporaba cvetja pretresala, ni-majo nikakega nagnenja do veselega, zabav-nega življenja in govore strašne groznice o bliž-njem razdejaju sveta, z eno besedo, videti je, kakor da bi prinesli svojo neveselo, mračno vero iz Trofonijeve yotline. A vendar,« je na-daljeval Glavk po kratkem premoru, »jim ni manjkalo moč velike moči in duha, niti izpre-obrnjenec celo med atenskiimi areopagiti. Do-bro se še spominjam, da sem slišal očeta pra-viti o nekem čudnem gostu pred mnogimi leti v Atenah; mislim, da mu je bilo Pavel ime. Moj oče je bil med mogočno množico, ki se je zbra-la na enem naših starodavnih gričev, da sliši govoriti tega modrijana iz Jutrovega; med ce-lo ogromno množico ni bilo slišati niti naj-majnega mrmrjanja! Tudi najmanjšega glasu šale ali vpitja, s katerim vzprejemajo naše do-mače govornike. In ko je ta skrivnostni obi-skovalec stal prav na vrhu griča, vzvišen nad brezdušno množico spodaj, je njegovo vedenje in njegovo obličje navdalo s spoštovanjem sr-ca vseh, predno se je samo en glas prišel čez njegove ustnice. Bil je, tako sem slišal praviti očeta, nevelike postave, toda plemenitega, vti-skujočega obličja; oblačilo mu je bilo temno in široko; zahajajoče solnce — buo je namreč že pod večer — je sijalo na njegovo postavo, ko se je nepremično, zapovedujoče dvigala v zrak; obraz mu je bil precej izmučen in izrazit, kakor pri človeku, ki je pretrpel nesrečo in najresnobnejše življenje po mnogih deželah; ampak v očeh mu je žarelo malone nadzemski ogenj in ko je dvignil roko, da bi izpregovoril, je storil to s dostojanstvenostjo človeka, ki ga je navdahnili duh kakega Boga!

»Može atenski!« se pripoveduje, da je de-jal, »med vami nahajam oltar z napisom: Ne-znanemu Bogu. V svoji nevednosti častite isto ožanstvo, ki mu jaz služim. To doslej neznan ožanstvo naj vam sedaj razodenem.«